

บทคัดย่อ

สาระสำคัญของเอกสารวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาถึง การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร โดยศึกษาเฉพาะกรณี กองพลทหารราบที่ 9 โดยใช้การประเมินในรูปแบบจิป (CIPP MODEL) เป็นเครื่องมือ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหารมีความเหมาะสมหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอนะอย่างใดเพื่อเป็นกรณีศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (NPM : New Public Management) โดยเฉพาะในส่วน Enterprising Government ซึ่งการศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ คำตัวชี้วัดจะเป็นแบบค่าในเชิงคุณลักษณะ โดยผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลจาก เอกสารต่างๆ การสังเกต การสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วยแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) นักท่องเที่ยวรวมทั้งกำลังพลและครอบครัวของกองพลทหารราบที่ 9 ในค่ายสุรสีห์

ผลการศึกษที่ค้นพบ

- 1 ด้านบริบท (Context) ซึ่งประเด็นที่ศึกษาจะพิจารณาถึง ด้านความต้องการ ด้านการสนับสนุน และด้านความเสี่ยง พบว่าเป็นความต้องการทั้งจากหน่วยเหนือ จากภายนอกและ จากภายในหน่วยเอง ส่วนด้านการสนับสนุนและความเสี่ยงนั้นพบว่ามีที่เหมาะสม เนื่องจากหน่วยมีพื้นที่กว้างขวาง มีการจัดระเบียบพื้นที่เป็นอย่างดี ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยของหน่วย
- 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ซึ่งประเด็นที่ศึกษาจะพิจารณาถึง โครงสร้างการดำเนินงาน ด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ด้านงบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และกลุ่มเป้าหมายนั้นมีเพียงพอและเหมาะสม ยกเว้นประเด็นโครงสร้างการดำเนินงานยังไม่เหมาะสม
- 3 ด้านการบริหารโครงการ (Process) ซึ่งพิจารณาในประเด็น การดำเนินการตามแผนและการประสานงานกับกลุ่มเป้าหมายนั้นพบว่ามีที่เหมาะสม แต่ประเด็นการติดตามงานและการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความเหมาะสม
- 4 ด้านผลที่ได้รับจากโครงการ (Product) นั้นพบว่า ความพึงพอใจของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ แต่รายได้ที่เกิดขึ้นหากพิจารณาในเชิงธุรกิจแล้วพบว่าไม่คุ้มค่า ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้นพบว่า ด้านกำลังพลถือว่าไม่เหมาะสม

โดยสรุปแล้วพบว่าโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร ศึกษาเฉพาะกรณีของกองพลทหารราบที่ 9 นี้ ได้ผลดำเนินงานกิจการพลเรือนเป็นหลัก โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างทหารกับพลเรือนเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน อีกทั้งเป็นการปฏิบัติการจิตวิทยาสามารถสอดแทรกการฝึกความอดทนและ

ปลูกฝังอุดมการณ์ทางการเมืองได้อีกทางหนึ่ง และเป็นรายได้เสริมให้แก่หน่วยงานและบุคลากรของหน่วย แต่หากพิจารณาในเชิงธุรกิจแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าเนื่องจากรายได้จากการดำเนินการเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณการลงทุนแล้วถือว่าไม่คุ้มค่า

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ ที่ดำเนินการนั้น อาจให้ครอบครัวของกำลังพลที่มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนเยาวชน เข้ามาร่วมดำเนินงานหรืออาจให้ภาคเอกชนที่เป็นมืออาชีพเข้ามามีส่วนร่วมหรืออาจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในโครงการดังกล่าวและจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ที่เข้าร่วมโครงการให้มีความรู้ ความสามารถโดยเชิญ วิทยากรจากหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว สำหรับข้อเสนอแนะทางวิชาการนั้น ในการทำธุรกิจโดยส่วนราชการเพื่อรายได้เสริมนั้น จากบทเรียนควรแบ่งรายได้บางส่วน เป็นสวัสดิการแก่หน่วย และกำลังพล เพื่อเป็นแรงจูงใจโดยมี ข้อควรระวังในเรื่อง ระบบควบคุมและตรวจสอบ และรูปแบบการดำเนินการ ประการสุดท้ายสำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนั้น การดำเนินโครงการท่องเที่ยวในหน่วยทหาร จะมีความเหมาะสมในการดำเนินการหรือไม่ต้องคำนึงถึงมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยหน่วยเป็นประการสำคัญ โดยต้องพิจารณาถึงที่ตั้งหน่วย และที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวว่าสามารถจัดระเบียบได้เหมาะสมหรือไม่ หน่วยซึ่งมีโครงสร้างการจัดหน่วยเหมือนกัน พื้นที่ตั้งซึ่งแตกต่างกัน อาจไม่มีความเหมาะสมในการดำเนินโครงการก็ได้หากพื้นที่ตั้งไม่เอื้ออำนวย ทั้งนี้กองทัพบกควรต้องพิจารณาในภาพรวมของความเหมาะสมของแต่ละหน่วย โดยยึดถือมาตรการด้านการรักษาความลับของทางราชการและมาตรการด้านความปลอดภัยของหน่วยเป็นหลัก